

SLOVENECE velja po polti na vse strani Jugoslavije in v Ljubljani: in celo leto naprej. K 100— in pol leta " " " 50— in četrt leta " " " 30— in en mesec " " " 10— in šest mesecev " " " K 140— in Sobotna izdaja: in celo leto " " " K 20— in šest mesecev " " " 25—

SLOVENECE

Inserati: Enostopna petstvarsta (50 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor) za enkrat . . . po K 2— uradni razgled, poslana itd. po K 3— Pri naročilu nad 10 objav popust. Najmanjši oglas 50/9 mm K 6— Izhaja vsak dan izvenredno ponedeljek in dan po prazniku, ob 5. uri jutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nevrnjeni pisma se ne sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran. ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglaš. avstr. in češke 24.797, ogr. 28.511, bosn.-herz. 7583.

Vlada demisionirala. — Novo vlado sestavi opozicija.

LDU Beograd, 14. februarja. Presbиро poroča uradno: Vlada je demisionirala.

Beograd, 14. februarja. Presbиро poroča: Novo vlado bo sestavila opozicija.

Zagreb, 14. februarja. »Juturnji List« poroča iz Belega grada z dne 13. t. m.: Naš dopisnik je izvedel iz krogov opozicijskega bloka, da je danes na konferenci pri regentu, katere so se udeležili Ninčič, Spalajković in general Pešić, padla odločitev. Regent ne bo podpisal ukaza o

Boj za 8urni delavnik.

Pariz, 2. febr.

Mednarodna konferenca za varstvo delavcev se je sestala v Washingtonu in je razprala javnosti že rezultat prvih svojih sklepov. Reči moramo, da je ustvaritev te konference delo mirovne konference.

Do danes so reševali to vprašanje. Posamezne države vsake zase v svojem območju, k večjemu, da so se pristaši te ali one stranke zbrali k mednarodnim posvetovanjem, sodelovanja vseh držav in vseh strank pa ne pozna zgodovina socialnih problemov. Uspehi mednarodnih posvetovanj v Washingtonu bodo odvisni od sodelovanja dežel.

Prvi sklepi so že znani. Prva naloga, katero si je stavila ta konferenca, je ureditev delovne dobe: ena točka izmed mnogih zahtev, katere vsebuje moderni delavski program. In sklep konference: Posvetovanja so se končala s principijelnim odobrenjem 8urnega delovnega tedna. Torej so zastopniki narodov principielno pristali na najnovejšo delavske zahteve in proglasili 8urni delavnik kot delovno dobo, katero imajo priznati in uveljaviti vse države. Maksimum ne sme presegati 9 ur ali 56 ur na teden. Vse ure, ki jih delavec dela nad to delovno dobo, se mu morajo plačati s 25 odstotno zvišano nagrado.

Natančno besedilo še ni znano, tudi izjeme, ki so dovoljene ne, zato bo o tem vprašanju šele mogoče pisati, ko bo vse publicirano.

8urni delavnik je stara zahteva delavstva. Praktično so to zahtevo že uresničili državniki v Avstriji v 16. stoletju v avstrijskih rudnikih, a kot specijelno zahtevo za vse obrate brez izjeme jo je vzel med svoje programatične zahteve šele erfurtski program iz l. 1873 in odslej najdemo to zahtevo v vseh delavskih programih in jo beremo v vseh delavskih spomenicah.

Do najnovejšega časa se zakonodaja za ureditev delavnega časa ni brigala. V Avstriji je bil šele 1902. l. sklenjen zakon, ki določuje za rudnike 9 ur, za tovarne je pa bil v veljavi še vedno zakon iz l. 1885, ki je določil delavno dobo na 11 ur; 11 urni delavnik je imela tudi že Švica, Francija je imela do 1919 l. še 12 urnega.

Šele iz l. 1919 imamo nove zakone, katere so uveljavile novo nastale države v Češkoslovaški republiki, v Nemčiji, v Sloveniji in naslednje v Rusiji in celi Jugoslaviji.

Mednarodna konferenca v Washingtonu je pa sklenila, da mora ta princip postati obvezen za zakonodajo celega človeštva.

Ker se baš v Franciji vrši silen boj proti zakonu od 31. dec. 1913 in od 24. junija 1919, ki določata 8urni delavnik za vse obrate v Franciji, bo morda zanimivo, ako se podajo iz te borbe nekateri podatki slovenski javnosti.

Zakon je Francija izdala in zahtevala takojšnjo izvršitev. V principu so zakon nasplošno sprejeli z zadovoljstvom, nasprotstva pa so velika glede vprašanja, če je bilo primerno ravno sedaj po vojski ta zakon uveljaviti in tako skrajšati dobo produkcije dnevno za 2.—4. ure,

razpustu parlamenta in bo po odstopu Davidovičevega kabineta poveril sestavo vlade opozicijskemu bloku. V novo vlado ne bodo šli niti demokrati niti socialisti. Na zahtevo opozicije bo namesto Balugdiča imenovan za ministra dvora Panča Gavrilović.

Socialistične stranke kot take se bojujejo za takojšnjo in dobesedno izvršitev zakona. Konservativne stranke so za aplikacijo v l. 1920 — 1921. Kje tičijo vzroki?

Francija živi v veliki gospodarski krizi. Življenje postaja dan za dnem občutno dražje in sporedno se kaže to v rapidnem padanju francoskega franka.

Edino rešitev iz gospodarske krize vidijo ekonomski v takojšnjem zvišanju izvoza. Večji izvoz se da pa doseči z zvišanjem produkcije. Ako pa država gre in delovno dobo skrajša za 3 — 4 ure, pomeni to 30 odstotkov znižanja produkcije, ne glede na to, da so za preboleti še drugi nedostatk, na katerih boleha francosko gospodarstvo po vojski.

Stroji so občutno slabšeji kakor 1914, v marsikakih slučajih nerabni, tako da v istem času manj pridelajo, transportno vprašanje ni dovoljno rešeno, delavci se po vojski veliko veliko slabšeji in manj sposobni za delo, kot prej.

Sedaj pa država še sama produktivno moč zniža s svojim 8urnim delavnikom. S tem je rečeno, da je ta postava od leta 1919 prenehalna in usodepolna za razvoj francoskega gospodarstva po vojski in za boj proti neznosni dragini.

Ekonomi naglašajo tudi vseobče, da je Francija postala s tem zakonom inferiorna napram drugim državam. Kako? V Nemčiji so delavci prostovoljno pristali na daljši delovni čas, zato da bi premagali in oslabiljeni domovini hitreje pomagali, v Angliji in Ameriki govore vodilni politiki o intenzivnejši izrabi dela (intensific' et muelplié). Drugi narodi čakajo še. Tako je Francija v naglici postala gospodarsko slabšeja in v gospodarskem razmahu počasnejša. Ni dvoma, da se bodo druge države prej opomogle, kot ona.

Obenem je ta zakon tudi nekako uradno dovolil podraženje živil. Jasno! Francija porabi iste množine blaga kot prej. Z istimi delavskimi močmi, ki so kvalitativno slabše od prej, se po novem delavniku pridela dnevno manj. Ako se hoče produkcija držati na isti višini, so potrebne nove moči, ki se morajo plačati. To podraženje produkcije pa plačuje konzument v obliki podražanja živil in dnevnih potrebščin.

Nasprotno: sedaj v dobi, ko se vojno gospodarstvo spreminja v mirovno, sedaj, ko je država v kritičnem položaju, sedaj bi se moralo delati nato, da se produkcija brani in ščiti od strani vlade. Zato imenuje znani francoski ekonom Georges Valois to postavo akt, ki ga je sklenila v naglici la chambre affolée (državni zbor norcev).

Nasprotniki na te argumente ne dajo nič in trdijo, da je prva dolžnost vsake države, ako hoče da sodelujejo vsi stanovi v njen procvit, da si napravi zdravo podlago za gospodarsko življenje z zdravim in modernim socialno zakonodajo.

Delavcu se mora dati odmor, se mu mora dati počitek in možnost, da se posveti tudi družinskemu življenju, potem bo delovni čas, ki je odmerjen, uporabil tudi intenzivno.

Tudi ne kaže čakati s socialnimi reformami, zato ker so se drugod medtem že praktično izvršile in kolikor je mogoče dobiti vpogleda, ne v veliko škodo gospodarstva.

Država ima odpadli delovni čas nadomestiti z izboljšanjem metode pri delu, draginjo bo pa spodbila z nadziranje čistih dohodkov kapitalističnih podjetij.

Ker je zavzel ta boj med strankami za in proti velike dimenzije, so nekateri veliki listi poslali vprašanje na razna večja industrijska podjetja, če se opaža tam znižanje produkcije in če je res, da delavstvo samo ni želelo za sedanjí čas 8 urnega delavnika.

Tekstilne industrije so odgovorile (organizacije delavcev in podjetniki), da je v tej stroki produkcija padla tako globoko, da je v življenski nevarnosti, dokler se 8urni delavnik ne uvede splošno po vsem svetu v vseh tekstilnih obratih. Posamentirerji so se izrekli tudi v tem smislu. Ponekod (ob Loisi) so delavci prostovoljno ostali čez postavni čas v obratu.

Pretežna večina pa se je izjavila, da se znižanje produkcije ne pozna. Dumuis, generalni ravnatelj metalurgičnih obratov v Franciji, je odgovoril, da opaža celo zvišanje, zato ker se obrati trudijo nastaviti povsod boljše moči, kot inženjerje in obratovodje in zato, ker podjetniki intenzivno modernizirajo svoja podjetja.

Drugače bo, tako trdi on, pri tovarnah za olje in v rudnikih, ki so navezani veliko na delo z rokami in kjer se to delo ne da mnogo nadomestiti z boljšimi tehničnimi močmi. Tukaj aplikacija 8urnega delavnika zniža produkcijo in enormno zniža cene.

Ta boj bo šel v Franciji še naprej. Potrebo tega zakona pa principiuelno naglašajo, vsi, akoravno so glede uvedbe časa velika nasprotja.

Pričakuje se, da bodo vse države sledile klicu iz Washingtona, akoravno bo tu in tam pomenil ta zakon prelom s starim gospodarskim sistemom in bo združen s hipnimi gospodarskimi težkočami.

Iz zgodovine radikalne stranke.

Skupina mladih Srbov, ki je bila prežeta z zapadno kulturo, je osnovala l. 1881. narodno radikalno stranko. Program je temeljil na idejah zapadne demokracije in na slovanski orientaciji v zunanji politiki. Ta čas sta se v Srbiji borili za prvenstvo dve stranki: liberalna in napredna. (Obe stranki sta danes v demokratski zajednici razen skupine g. Ribarca.) Srbska država je imela zelo reakcionarno ustavo, srbske množice so bile brez političnih pravic. Demokracičnega parlamenta ni bilo. V zbornici so imeli eno četrtino mandatorov virilisti, ki jih je imenoval kralj. Upliva na državne finance skupščina ni imela skoraj nobenega, o proračunu ni imela pravice sklepati. Tudi vlada ni bila odgovorna skupščini, ampak kralju.

Mlada stranka je začela odločen boj za demokratizacijo srbske ustave in uprave. Politično brezpravne množice so se začele organizirati v njej, čimbolj je nazadnjaška vlada pritiskala z vojaštvom in vsem mogočim nasiljem na mlado gibanje. L. 1883. je prišlo do zaječarske ustaje. Cela vrsta radikalnih voditeljev je bila obsojena na smrt, 1800 strankinih pristašev je sedelo v ječi. Kralj Milan Obrenović je bil obdan z reakcionarnimi osebami; videl je v radikalni stranki silno nevarnost, ki grozi uničiti prestol in dinastijo. Zato je z vsemi sredstvi skušal ubiti radikalno-demokracični pokret.

Pet let po zaječarski ustaji, l. 1888. je prišlo do drugega velikega boja med vlado in radikali. Silnemu pritisku kmečkih množic, ki so se zbrale v radikalni stranki, ni mogel kralj Milan odoleti. Srbija je dobila demokracično, za takratni čas zelo moderno ustavo. Toda Obrenovići niso mogli prenesti zmage radikalcev, čakali so na ugoden trenutek, da ugrabijo ljudstvo pravice, ki so jih morali dati iz rok. Kralj Aleksander je l. 1894. izvršil državni preokret: Ukinil je ustavo iz l. 1888. in zopet uveljavil staro nazadnjaško ustavo iz l. 1869.

Takrat je stopil boj, ki ga je vodila radikalna stranka za demokratizacijo Srbije in za zunanjepolitično orientacijo, v odločilen stadij. Nad celimi pokrajinami je bilo proglašeno obsedno stanje. Vlada si je izmišljevala razne afere, ki spominjajo na Friedjungov proces, da bi mogla uničiti radikalne voditelje. Tako se je moglo zgoditi, da sta bila Nikola Pašić in Stojan Protić obsojena na smrt. Liberalci so inscinerali l. 1899. ivandanski atentat na kralja, kar je dalo vladi dobrodošel povod, da je zaprla vse radikalne voditelje.

S padcem Obrenovičev je končal ta boj in radikalna stranka, ki je stala skoro četrt stoletja v opoziciji, je prišla na vlado. Njen prvi čin je bil, da je obnovila ustavo iz l. 1888. Potem se je oprijela težkega dela, da uredi razvrane srbske finance, kar se ji je posrečilo. Da bi se Srbija gospodarsko osamosvojila od avstrijskega varuštva, je poiskala vlada novih trgov za srbski izvoz. Velevažno je bilo predvsem zunanje politično delo. Srbija se je naslonila na Rusijo in si je zuala poiskati ozkih zvez in velikih simpatij na zapadu. S tem diplomatičnim delom in organizacijo srbske armade je radikalna stranka mnogo pripomogla, da je prišel jugoslovanski narod do svobode. Pašić in Vesnić sta vodila balkansko vojno. Tudi v najtrpejših trenotkih med svetovno vojno so bili radikali oni, ki niso obupali, ampak trezno in preudarno krmarili državno ladjo.

Država SHS.

Potek pogajanj v Belemgradu.

LDU Beograd, 13. febr. »Politika« javlja: Včeraj popoldne je regent ponovno apeliral na obe skupini, da se sporazumeta in da se sestavi koncentracijski kabineti. Vlada bo morala jutri, 14. febr. podati ostavko, ako ne bo rešeno vprašanje o razpustitvi sedanjega predstavnstva. Včeraj popoldne je bil na dvoru dr. Ninčič, predstavitelj skupine pomirljivih radikalcev v opozicijskem bloku. Potem je ob šestnajstih g. Ninčič posetil predsednika Davidoviča ter z njim dolgo končiral o tem, kako bi izšli iz sedanje politične situacije. Upajo, da bo v spornem vprašanju glede dela sedanjega parlamenta prišlo do sporazuma.

LDU Beograd, 13. febr. V poslanskih krogih so predpoldne trdili, da je med Demokratsko-socialistično zajednico in opozicijskim blokom dosežen sporazum v vprašanju dela sedanjega parlamenta. Danes se bodo nadaljevali razgovori o sestavi koncentracijske vlade. Trdi se, da opozicijski blok še vedno stoji na svoji prejšnji zahtevi, da mora biti ali ministrski predsednik, ali pa minister notranjih stvari iz parlamentarne zajednice in ne iz vladnih strank. Tako bo danes osebno vprašanje ponovno prišlo na dnevni red.

LDU Beograd, 13. febr. Danes se vrši zelo važna seja ministrskega sveta, ki sedaj (ob 21. uri) še traja in bo trajala pozno v noč. Rešuje se izhod iz sedanje situacije, ki je nastala po zadnjih pregovorih med opozicijo in vlado.

LDU Beograd, 14. febr. Včeraj dopoldne je bila sklicana seja ministrskega sveta, ki se je posvetovala o situaciji in o ukazu razpusta narodnega predstavnstva. Med sejo je prišel regent v ministrsko predsedništvo in posetil g. Davidoviča. Poset je trajal okoli en četrt ure. Govori se, da je regent izrazil željo, da se pregovori z opozicijo nadaljujejo. Ministrski predsednik Davidović je izjavil, da ostaja vlada tudi nadalje popolnoma naklonjena sporazumu ter da bo vsled tega tudi še danes počakala na rezultat; pridejal pa je, da vlada glede pogojev, s katerimi naj bi se parlament sestel, ne more učiniti več koncesij.

Povratek ministrov.

LDU Beograd, 14. februarja. Včeraj popoldne so se vrnili iz Zagreba in Ljubljane člani vlade dr. Kramer. Kristan in Stojanović.

Vprašanje ženske volivne pravice.

LDU Beligrad, 14. februarja. V socialno-demokratskih krogih se govori, da se je med socialno-demokratsko in ostalimi vladnimi strankami dosegel popoln sporazum glede vprašanja ženske volivne pravice.

Naknadno kolkovanje kron.

LDU Beligrad, 14. februarja. Finančno ministrstvo objavlja, da se bodo upoštevale samo one prošnje za naknadno kolkovanje kron, katerim je priloženo zdravniško spridevalo, da je bil prosilec v času kolkovanja bolan.

Ponarejeni kolki za 1000 kronske bankovce.

LDU Novi Sad, 14. februarja. Tu so došli na sled ponarejenim kolkom za 1000 kronske bankovce. Ti kolki se razločujejo od pravih v tem, da so nekoliko daljši in svetlejši barve. Ponarejevalci so pobegli.

Žendarmerske šole.

LDU Beligrad, 14. februarja. Ministrstvo za notranje stvari je osnovalo v Kamenici podčastniško žendarmersko šolo. Predavanja bodo trajala za vsako skupino kandidatov po šest mesecev. Posejali jo bodo podčastniki, ki mislijo stalno ostati pri žendarmiji. Za ravnatelja je imenovan žendarmerski podpolkovnik Nikola Begić.

Zakupnina za razdeljena veleposestva.

LDU Beligrad, 14. februarja. Ministrstvo za agrarno reformo je odredilo, da se za veleposestva, ki so bila razdeljena siromašnim kmetovalcem, začasna zakupnina za leto 1920., plača v imenu zakupnine, pravnih in drugih stroškov znesek, enak osmrtnemu čistemu katastralnemu dohodku, in deset kron za vsako jutro. Ravno tako se bo odredila zakupnina za zemljišča, dana v zakup dobropoljcev, vendar pa je dobrovoljci ne bodo plačali, temveč država sama.

Obmejne straže.

LDU Beligrad, 14. februarja. Ministrstvo za finance in notranje stvari bo ukrenilo potrebne korake, da bo po demobilizaciji varovala državne meje Jugoslavije finančna straža, ojačena s peči in žendarmerskimi konjeničnimi oddelki.

Spopadi z bolgarskimi četami.

LDU Beligrad, 13. februarja. Kljub temu, da bolgarska vlada zagotavlja zaveznikom, da bo lojalna in da macedonskemu komiteju ne bo pripustila delovanja proti naši državi, vendar dovoljuje, da macedonski komitej ustvarja četniške organizacije. General Protopopov, ki bi se bil moral izročiti zaveznikom radi zločinov, ki jih je bil storil v Srbiji v času okupacije, zadnje dni najživahneje deluje pri ustanavljanju novih čet, ki prestopajo naše meje in s katerimi se že vrše spopadi na Kozjaku z našimi obmejnimi četami.

Mirovni posvet.

LDU Haag, 13. februarja. (DunKU) Glasom brzajavne vesti iz Londona je konferenca ministrskih predsednikov sklenila, da ostane Pariz glavni sedež mirovne konference, da pa bo ta zborovala začasno dva do tri tedne v Londonu, da se je angleški ministri lažje udeležujejo. Millebrand se v sredo odpelje v Pariz, a odpotuje 23. t. m. ponovno v London. Ko bo odsoten, ga bosta zastopala Paul Cambon in Berthelot.

LDU London, 14. februarja. (DKU) Reuterjev urad poroča: Vrhovni svet je odobril besedilo not Nemčiji in Nizozemski, zadevajoč se izročitve vojnih krivcev in bivšega cesarja Viljema. Ogrski delegaciji je bil dovoljen rok enega tedna, da izroči ostale note. Nato je vrhovni svet začel s posvetovanji glede jadranskega vprašanja.

Vrhovni svet dr. Trumbiću.

LDU London, 14. februarja. (DKU) Vrhovni svet je poslal dr. Trumbiću pismo, ki se tiče zadržanja Jugoslavije v jadranskem vprašanju.

Rusija.**Kolčak ustreljen.**

LDU London, 14. februarja. (DKU) Vest o smrti admirala Kolčaka se potrjuje. Admiral Kolčak je bil 7. februarja rano zjutraj, 3 ure po svoji smrti obsodbi, ki jo je izreklo revolucionarno sodišče v Irkutsku, ustreljen.

Amerika.**Wilson.**

LDU Berlin, 14. februarja. (DunKU) »Lokalanzeiger« prinaša iz Frankfurta ob Meni nastopno washingtonsko vest: Iz poročila dr. Munga izhaja, da je predsednik Wilson bolehal na trombozi, združen z ohromljenjem leve strani telesa. Predsednik Wilson se je kakor čudežno rešil smrti. Duševno je sedaj popolnoma

okreval in tudi telesno stanje se izboljšuje.

Lansing odstopil.

LDU Washington, dne 13. februarja. (DunKU) Državni tanik Lansing je podal ostavko, ki je bila sprejeta.

Italija.**Proti brezdelju.**

LDU Dunaj, 14. februarja. (ČTU) Kakor poroča »Neue Freie Presse«, je bil v italijanski zbornici stavljen predlog, naj se brezdelje obdavi. Kdor ne dela, ali živi od rent, mora državi odstopiti polovico dohodkov. Glavnica v trgovinskih obratih se ne smatra za delo. Kdor noče delati, ga bodo izgnali.

Turčija.**Turško vprašanje.**

LDU Lyon, 14. februarja. (Brezlično.) »Matin« piše o ureditvi turškega vprašanja: Med zavezniki se je dosegel sporazum, po katerem se izločijo iz otomanskega cesarstva Mezopotamija, Sirija, Palestina in Arabija. Armenija dobi svojo ustavo. Francoska vlada je pripravljena, priznati turško suverenost nad vsemi ostalimi pokrajinami otomanskega imperija, razen seveda onega dela Tracije, ki ima pripasti Grški. Italija bo dobila gotove predprave v okrožju Smirne in Adalije. Francija se zadovoljuje z zgolj gospodarskimi, zlasti trgovinskimi ugodnostmi v Ciliciji. V ostalem stoji francoska vlada na stališču, da bi popolno razkosanje turškega cesarstva dalo povod številnim konfliktom.

Politične novice.

Tu pa imamo! Demokratsko-socialistične vladne stranke s svojo vlado vred naznanjajo urbi et orbi, uradno in neuradno, da se ne morejo sporazumeti z opozicijo, ker da hočejo takoj volitve, parlament pa da bi volitve zadrževal. Neglede na to, da je ta trditve jalova, iz trte zvita, objavlja včerajšnji »Naprej« iz Belega grada, da predloži vlada tekom dneva regenta v podpis dekret, s katerim se razpušča parlament in se odreja nove volitve — tekom treh mesecev. To se pravi, da bi se volitve vršile dejansko k večjemu meseca majnika. Vladne stranke so pa pri pogajanjih izjavile, da more parlament k večjemu dva do tri tedne delovati, nakar bodo takoj razpisane volitve. Vse ostali čas pa bi seveda vlada po sedanjem absolutističnem režimu pripravljala »svobodne« volitve. Med tem časom, dokler se ne razpišejo volitve, bi parlament prav lahko obravnaval pereča, neodložljiva vprašanja, kakor valutno reformo. Toda tega vlada ravno noče, ker bi ji parlament utegnil prekrizati za narod pogubne sklepe in načrte in bi marsikatera interpelacija odkrila gnulobo, ki se je za čas nasilnega vladanja nabrala. Vse so gospoda demokraci za volitve tako lepo napeljali, in sedaj naj bi to vse v vodo padlo, ker bi parlament ne trpel nobenega nasilja! Kaj ne da? To so tiste mačje solze!

Anarhija tudi v šolstvu. Poleg splošne anarhije je bilo ravnotežja še treba! Učiteljsko jeseniško šole je sklenilo v svoji zadnji krajevni konferenci, da se ne pusti nadzorovati od svojega okr. nadzornika radi znanih vzrokov. Tako poroča »Učit. Tovariši«. Notico z enako vsebino je že enkrat objavil, samo da takrat ni navedel šole. Mi se ne čudimo jeseniškim amonitom nad toliko korajžo, ampak viš, šolskemu svetu, ki trpi tako uvažanje anarhije tudi na šolskem polju. Kako bodo gospodje gledali, če rečimo sklene po tej metodi kak kraj. Šol. svet, da ne bode pustil otrok v nadzorovanje znanemu svobodomiselnemu nadzorniku. Če je onim, ki so poklicani čuvati na red v državi tako početje prav, nam tudi! Poskrbeti pa se bo moralo, da jeseniški šolski vodja, kakor še kdo drugi iz radovljanskega in kranjskega okraja dobi zaslužen nagrado. Upamo, da ne bode dolgo, ko bodo ti gospodje lahko premišljevali, da je dober premislek več vreden, kakor dan hoda. Tudi gluha dolina se bode vzbudila in bo obračunala z »Lanovci« na Jesenicah in tudi še kod drugod.

Dr. Žerjavu se mudi. Naredba dež. vlade za Slovenijo, s katero se izpreminja naredba Narodne vlade SHS v Ljubljani z dne 27. dec. 1918, št. 234 Ur. L., glede uprave Kranjske deželne banke: Vsi posli kuratorija Kranjske deželne banke so začasno poverjeni kuratorju za oskrbovanje in likvidacijo imovine bivše vojvodine Kranjske. Dosedanji člani direktorija Kranjske deželne banke se odvezujejo svojih funkcij. Za predsednika direktoriju Kranjske deželne banke je začasno imenovan dr. Oton Fetič-Frankheim; ostale članke direktorija imenuje deželna vlada. Število revizorjev Kranjske deželne banke je skrajšano na tri, ki jih imenuje deželna vlada.

Dosedanji revizorji so razrešeni svojih poslov. Ta naredba dobi moč z dnem, ko se razglaša v Uradnem listu. V Ljubljani, dne 10. februarja 1920. Deželna vlada za Slovenijo. Predsednik: dr. Žerjav s. r.

Čudne konfuzije in zmedenosti napravila nesoglasje med odredbami in naredbami deželne vlade v Ljubljani in osrednjo vlado v Belem gradu. Minister Kristan priporoča in zagovarja na vseh sestankih zvišanje plač in podraženje izdelkov, deželna vlada pa žuga z ostro kaznijo vsakomur, ki bi podražil svoje izdelke. Vprašamo se, kdo ima prav, ali minister ali deželna vlada? Na vsak način je treba, da se ljudstvo pouči, kaj je prav in kaj ne, in katere naredbe imajo prednost. Kako pride pošten človek do tega, da bo sedel v luknji, če posluša in se ravna po besedah ministra, katerega morda smatra za resnega moža in njegove besede za vladno voljo in ukaz, če to deželni vladi ni po volji! Zakaj drugače v Belem gradu in drugače v Ljubljani? Vseh teh zmešnjav bi ne bilo, če bi hoteli metodajni možje, t. j. ministrstvo in centralna vlada gledati na to, da bi naša valuta dobila isto vrednost, ki jej spada. Ako se lahko za 100 in 100 milijonov izvaža iz tostranskih savskih pokrajin vsako leto živeža, lesa in premoga v tuje države, je vsakemu trezno mislečemu človeku nerazumno, da naša krona ne bi imel vrednosti vsaj toliko kot frank in lira. — Vi močje centralne vlade ste krivi vseh teh mizerij z našo valuto in naše nepotrebne draginje! V zlati kletki smo, pa naj bi lakoto trpeli, samo radi nesposobnosti vodilnih vladnih mož. Dal Bog, da se kmalu ukrene na bolje in zamenjajo nesposobni s sposobnejšimi ministri.

Delitev selške občine bo menda šla po Sori. V četrti pred okr. glavarjem izjavile vse stranke, da so proti ločitvi; sedaj tudi Demšar. Gerenta, ki ju je nastavila vlada, nečeta sprejeti ponudene službe; zaupniki vseh strank izjavljajo, da ne imenujejo priselencev. Kaj bo storila vlada? »Domovina« pa piše, da bo ustrezno želji ljudstva, da se občina loči. Ta pa pozna ljudi!

Volitve v Zagrebu. »Jadran« poroča: Zagrebčani z nervoznostjo pričakujejo izid občinskih volitev. Razen strank nastopijo tudi razne skupine, kot javni in zasebni nameščenci, mali obrtniki in gostilničarji. Po sedanjem položaju bi dobila Hrvatska Zajednica krog 20 občinskih svetnikov, demokraci krog 10, Pučka stranka 5, komunisti 10, socialdemokrati 3, druge skupine 2. Domneva se, da bodo v občinskem zastopstvu kooperirali demokraci z obema kriloma socialistov, z desnici in komunisti.

Finančna politika belgajske vlade. »Pravda« prinaša sledečo kritiko naše finančne politike: Ko bi bili morali uvesti davek na vojne dobičke, smo odšli na Dunaj in prinesli k nam tristo milijonov kron. Ko bi bili morali pripraviti celo vrsto davčnih uredb, da povečamo državne dohodke, smo sklenili, da z žigosanjem potrošimo 20 odstotkov za redne državne potrebe. Ko bomo jutri končno veljavno zamenjali krono za nove krono-dinarske bankovce, ne bomo zamenjali samo onih šest milijard kronskih bankovcev, ki so bili predloženi v žigosanje, ampak eno milijardo več, namreč za onih 20 odstotkov več, v zmislu priznanic, ki se nahajajo v rokah onih, ki so žigosali denar. Vse to ne bo vplivalo, da se naše finance sanirajo in naša valuta popravi.

Centrum in Hohenzollernci. »Augsburger Zeitung« je te dni priobčila članek pod naslovom »Centrum in republikas«. Članek veli, da je zasebna stvar posameznih centumovih pristašev, ali v svoji notranjosti soglašajo z monarhistično ali republikansko državno obliko. Na zunaj je pa vsak brezpogojno dolžan vpoštevati dana dejstva in se pokoriti oblasti. Ako bi pa ljudstvo kdaj izpremenilo svoje mišljenje in želelo ljudskega cesarja, se Centrum glasovanju o tem ne bo protivil. Seveda pa ni treba, da bi bil novi cesar iz knežjega rodu, marveč je lahko naveden plemič ali meščan. Kar se tiče Hohenzollerncev, se že danes lahko pove, da Centrum nima prav nobenega razloga, da bi si jih želel nazaj. Pristransko obnašanje te protestantske dinastije nasproti katoličanom je Hohenzollernce pri katoličanih v naprej onemogočilo. Tako nemški nacionalci kakor tudi gotovi pruski katoliški krogi naj si misel na novo cesarstvo Hohenzollerncev izbijajo iz glave. Sicer pa danes Centrum ne stoji pred vprašanjem: republika ali monarhija, ampak pred vprašanjem, ozdravljenje ali propad, red ali meščanska vojna, samoodločba ali sovražna zasedba. Odgovor za domoljubno stranko je dan ob sebi.

Dnevne novice.

Kje je nered? Včeraj dne 14. februarja nam je dostavil tuk. poštno-praničnični urad poštne položnice s poštne urada Vuhred na Stajerskem, ki nosijo datum volačila: 3. 10.

in 19. januarja! Kaj čuda potem, če se naročniki »Slovenca« ozir. »Več. lista« pritožujejo, zakaj ne dobe lista, akoravno so poštene plačali! In to se nam godi v času, ko se list ustavlja zamudnikom in med temi tudi takim, ki so v resnici pravočasno obnovili naročnino. Take počasnosti pač niso v čast naši slovenski poštni hranilnici in občinstvo je neljubo prisiljeno posezati po mnogo dražjih poštinih nakaznicah.

Višnja gora. Gospod Anton Kopitar, trgovec iz Ormoža, se je poročil z g. Marijo Zupančičevo iz Višnje gore. Orlovski ošek je poročencema prisedil v mestni cerkvi pri poroki godbo in petje, zvečer pa podoknico. V zahvalo je ženini podaril društvu 200 K.

K. s. izobraž. društvo na Homen vprizori v nedeljo 15. februarja 1920 ob 3. uri popoldne v društveni dvorani Finžgarjevo igro: Divji lovec, narodni igrokaz s petjem v štirih dejanjih. — Cene prostorov: I. sedež 4 K, II. sedež 3 K, stojšče 2 K. — K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Zamenjavanje kronskih bankovcev avstroogrške banke za kronskedinarske bankovce. Začne se pri nas dne 16. februarja t. l. Zamenjavali se bodo samo bankovci Avstroogrške banke po 20, 50, 100 in 1000 K, ki so pravilno kolkovani. Te bankovce bodo po vsej Sloveniji zamenjavali davčni uradi in sicer vse štiri vrste kronskih bankovcev, le ljubljanska dva davčna urada samo bankovce po 20, 50 in 100 K. Tisočake bo zamenjavala v Ljubljani samo finančna deželna blagajna na Krekovem trgu. Tudi podružnici Avstroogrške banke v Ljubljani in Mariboru bosta sprejemali v zamenjo, pa samo bankovce po 20, 50 in 100 kron. Od 1. februarja t. l. dalje so novi bankovci Narodne banke SHS splošno zakonito plačilno sredstvo v celem kraljestvu, tako, da se z njimi plačujejo polnoveljavno vse obveznosti, dogovorjene v kronah ali dinarjih. Upnik nima pravice zahtevati od dolžnika plačila v kronskih bankovcih Avstroogrške banke ali v dinarskih bankovcih Narodne banke kraljevine Srbije. Vsakdo mora vzeti za plačilo nove kronskedinarske bankovce. Dne 15. marca t. l. prenehajo biti kronski bankovci Avstroogrške banke po 20, 50, 100 in 1000 K pri nas splošno zakonito plačilno sredstvo. Ostanjejo pa še nadalje v prometu kronski bankovci po 1, 2 in 10 K. Ti se bodo vzeli pozneje iz prometa. — Delegacija ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani.

Učit. Tovariši v vsaki številki nekoliko vščipne Slomškarje. Kar gniljivo je, kako se zanima za nas. Dolžnost nas veže, da se nekoliko odzovemo in to tembolj, ker bi utegnili misliti mestni gospodje, da učitelji po deželi spimo in se ne zanimamo za stanovske zadeve. Najprvo moramo gospodo okrog Učit. Tov. potolažiti, ker je v silnih skrbih, kaj bo s Slomškovo zvezo? Šteje baje samo 100 udov in pri tem mrazu lahko še ti zmrznejo. Resnici na ljubo bodi povedano, da šteje zveza sedaj 500 udov, ki se pa vedno pomnožujejo. Nekaj omahljivcev, ki pa zatrjujejo, da so še vedno pristaši S. L. S., smo res izgubili, zato pa prihajajo drugi, novi. Torej na to stran nič skrbi. Prijaznemu nasvetu, naj bi se stanovske stvari obravnavale v stanovskih listih, žal ne moremo povsem ustreči, ker nimamo sredstev in ne tiskarne, da bi vzdrževali tednik. Gospoda okoli Tovariša je pred vojno premoženje Učit. konvikta in Vdovskega društva okupirala zase, četudi imamo mi isto pravico do tega denarja kot Zavezarji. V predvojnem času bi se s vsoto 150.000 K tudi mi gmotno organizirali, kar nam bi zdaj že donajalo dobiček, če bi tudi odrajavali obresti. Namesto hvalečnosti dobivamo od iste organizacije, ki smo jo posredno pomagali ustanoviti, le udarce. Druge koristi nimamo. Da bi mogli biti a to še hvaležni, tega pa menda gospodje okrog Tovariša sami ne verjamejo. O tem in o hvaležnosti do Vdovskega društva se pa lahko pomenimo, če vas je volja. Najmanj opravičen je pa tov. Marolt, da se zaletava v nas. Med učitelstvom ni bilo večjega malkontenta, kakor je bil Marolt. Leta 1908. je dobil od Zavezarjev par stotakov za zgodov. učne slike. S tem so ga priklenili naše. Ko so mu pa poverili Tovariševo upravnništvo, so mu popolnoma zavezali jezik. Nehajte že vendar z namigavanji o denunciantih, ako vam je kaj na srcu ugled našega stanu. Tudi mi bi lahko veliko o tem pisali — celo o takih, ki jim družinski prag ni bil svet. Ko je pokojnega tovariša P. »Tovariš« strahovito napadal, so padle krilate besede: »Ze marsikaterega smo ubili, pa tudi tega bomo.«

Poročen je bil v Trzinu 14. t. m. g. Ludovik Stühr, oddelkovodja v tovarni Kozina z gđ. Anico Klobutar, hčerko tovarnarja Jožefa Klobutar.

Tat v cerkvi. V župni cerkvi v Trzinu je bilo pred dnevi ukradenih z oltar-

jev par jako ličnih vijolčastih prtov s srebrnimi franžami. Svari se pred nakupom.

— Umiel je v Križu pri Tržiču tovarnar gosp. Ivan Smuk, nagle smrti. Vili se mu je kri.

— Društvo sv. Jožefa v Tržiču priredi na pustno nedeljo igro »Moč uniforme«. Igra se ponovi na pustni torek popoldne ob 4. uri v Našem domu.

— V Sv. Križu pri Kostanjevici se je ustanovila »Fantovska zveza« za krško okrožje, kršč. politično-kulturna organizacija.

— Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani. Na rednem obnem zboru slovenskega zdravniškega društva v Ljubljani, dne 29. januarja t. l. se je izvolil sledeči odbor: Predsednik: Dr. Zalokar Alojzij. Tajnik: D. Jamar Tone. Tajnikov namestnik: Dr. Matjašič Franc. Blagajnik: Dr. Dereani Ernest. Knjižničar: Dr. Breclj Anton. Odborniki: Dr. Kraigher Alojzij, dr. Lapajne Živko, dr. Homan Alojzij, dr. Černič Mirko, dr. Raišp Ivan, dr. Kogoj Franc. Kot revizorja: Dr. Geiger Ivan, dr. Praunseis Alojzij. — Izredni občni zbor slovenskega zdravniškega društva v Ljubljani in mesečni sestanek se vršita dne 16. t. m. ob 16. uri v porodišnici javne bolnice v Ljubljani. Dnevni red: 1. Poročilo predsedstva. 2. Razdelitev Löschner-Maderjeve ustanove. Referent dr. Gregorič Vinko. 3. Častni sod. 4. Znanstvena predavanja.

— Vendar so se enkrat stegli, da ne razpravljamo samo o tatvinah,« je vzkliznil prvomestnik kazenskega senata ljubljanske deželne sodnije nadsvetnik Vederjak, ko se predstavijo Jakob Cotelj, France Cotelj in Vincenc Papler iz Leš pri Tržiču. Obtožba jim očita: Dne 5. okt. 1919 je prišlo v gostilni Karla Janca na Brezjah do spora med fanti iz Bistrice in iz Leš. Janez Pernuš jih je posvaril, naj mirujejo, v odgovor ga je pa Jakob Cotelj s pestjo dvakrat udaril po glavi in ga sunil v okno, da je zdrobil nekaj šip. Na to so pa obtoženci z drugimi Lešani napadli Andreja Janca in ga pretepali ter vrgli Bistrice iz gostilne, v kateri je ostal le še Pernuš, v katerega so nato metali, kar jim je prišlo pod roke. Jakob Cotelj ga je pa ranil z nožem v levo stran prsi. Razprava se je v svrhu zaslišanja novih prič odgodila.

— Razbijač. Janez Mole je razbijal pri Modici v Novi vasi. Zato mu je prisodilo dež. sodišče v Ljubljani 6 tednov ječe.

— Z demarkacijske črte na Koroškem. Franc Ručigaj iz Trzina, ki dela v Novi vasi na Koroškem, je šel dne 6. avgusta l. l. brez vsakega dovoljenja v Celovec. Stražo, ki ga je ustavila, ko se je vrnil, je surovo ozmerjal. V Ljubljani so zato obsodili Ručigaja na 4 dni strogega zapora.

— V italijanskem vojnem ujetništvu umrli ujetniki. »Slovenski Rdeči križ« javlja: v taborišču Campo concentramento, prig. di guerra, Casale d'Altamura, Prov. Bari, so umrli: Pernat Franc, pešec, * 1884, Cirkovec, Štajersko; † 22./6. 1919. — Penič Ivan, poddeset., * 1884, Zusem, Loka, Štajersko; † 29./9. 1919. — Pegan Anton, pešec, * 1882, Pusače, Podnart, Kranjsko; † 29./7. 1919. — Pešcer Leopold, pešec, * 1895, Studenec, Dev. Mar. v Polju; † 2./6. 1919. — Pavalec Anton, desentnik, * 1890, Sv. Lenart, Štajersko; † 18./5. 1919. — Pavlin Franc, pešec, * 1900, Donaj, Krško, Kranjsko; † 12./5. 1919. — Papež Josip, pešec, * 1900, Gabrije, Tržišče, Dolenjsko; † 16./8. 1919. — Polunšek Jurij, pešec, * 1877, Prevalje, Preholje, Koroško; † 1./8. 1919. — Potočnik Ciril, pešec, * 1890, Negojen, Rogaska Slatina; † 3./6. 1919. — Pražnikar Josip, pešec, * 1890, Zabava, Vače, Litija; † 23./8. 1919. — Prijatelj Josip, pešec, * 1900, Sv. Gregor, Ortenek, Kranjsko; † 29./9. 1919. — Prijatelj Ivan, pešec, * 1897, Sodražica, Kranjsko; † 30./4. 1919. — Prosen Janez, poddesetnik, * 1888, Dolenja vas, Polhov Gradec; † 13./6. 1919. — Ražen Josip, pešec, * 1883, Srednja vas, Radovljica; † 28./5. 1919. — Repoš Avgust, pešec, * 1890, Sipangürtl, Celovec; † 14./8. 1919. — Richter Peter, pešec, * 1876, Nova Štifta, Gor. Grad, Štajersko; † 8./4. 1919. — Rogelj Ignac, pešec, * 1900, Smartno, Litija; † 24./4. 1919. — Rozman Blaž, pešec, * 1883, Gor. Brno, Cerklje, Kranjsko; † 24./4. 1919. — Sdolšek Jure, pešec, * 1895, Dobje, Dramlje, Štajersko; † 16./6. 1919. — Sitar Karol, pešec, * 1897, Hrib, Kamnik; † 2./4. 1919.

Ljubljanske novice.

Ij »Lumpacij Vagabund«, burko v treh dejanjih uprizori Kat. društvo rokodelskih pomočnikov danes zvečer ob pol osmih v Ljudskem domu. Vstopnice se dobe v predprodaji v društvenih prostorih Rokodelskega doma, Komenskega ulica 12 danes dopoldne od 10. do 12. ure ter zvečer pred predstavo pri blagajni v Ljudskem domu. Predstava se v torek zvečer ob isti uri ponovi.

Ij Slovenska Straža. Odborove seje v ponedeljek 16. t. m. ne bo. Prihodnja

seja se bo naznanila pismenim potom.

Ij Sestanek konferenc družbe sv. Elizabete za ljubljansko škofijo. Da se konstituirajo osrednji svet družbe sv. Elizabete za ljubljansko škofijo, se vabijo vse že doslej v okrilju Vincencijevih konferenc karitativno delujoče gospe in gospodične na sestanek, ki bo prvo postno nedeljo, t. j. 23. februarja, ob 17. uri (pol štiri) v Marijanišču (dvorana v pritličju). Ker bo neposredno pred tem tudi običajni sestanek Vincencijevih konferenc ob 16. uri istotam, se članice lahko preje udeležijo tudi tega sestanka. — Stolni kanonik Ivan Sušnik.

Ij Občni zbor Leonove družbe se vrši v četrtek, 4. marca popoldne ob treh v Jugoslovanski tiskarni (l. nadstr.) s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Poročilo preglednikovo. 5. Predlogi. 6. Izprememba pravil (§ 4. b, c). 7. Volitev odbora. 8. Slučajnosti.

Ij K odgovoru »članov opere« v včerajšnjem »Slovenskem Narodu« nam javlja naš glasbeni dopisnik g. Marij Kogoj, da bo v najkrajšem času svoje utemeljevanje izpopolnil in k izjavi anonimnih »članov« opere dodal svoje stvarne opazke, ki bodo celo zadevo nekoliko bolj pojasnile.

Ij Vse članice »Sloga«, društva žena in vdov javnih nastavljenec in nastavljenk se opozarjajo, da dobijo izkaznice društva vsako sredo in soboto od 3. do 4. ure popoldne, Kralja Petra trg 3, l. nadstropje levo (Slovenski trg). Tamkraj se sprejemajo tudi nove članice. Pri prejemu izkaznice treba je vplačati vpisnine 1 K in članarine vsaj za tri mesece po 1 K. Ker donaja društvo gospodarske koristi članicam, pristopajte pridno v društvo in ga priporočajte. Imena trgovcev, ki so društvenim članom priznali ugodnosti, se bodo objavljala v »Našem Glasu«.

Ij Razstava bosanskih vazenin. V ponedeljek pop. bodo razstavljene na obrtni šoli bosanske vazenine, bosanska ročna dela. Za šolsko mladino bo vstop pod vodstvom učiteljstva prost, za drugo občinstvo bo pa vstopnina 10 K. Vazenine bodo razstavljene mesec dni.

Ij Posebne vrste tat je neki mlajši fant, kateri je ukradel svojemu mojestu 18 kg slanine, katere je bila vredna 756 kron. Medtem ko drugi mladi tatitci opevajo vrste tak denar navadno zapravijo, ga je fant naložil v hranilnico. »Tri leta sem služil, gospodar me ni plačeval, le tu in tam mi je vršel kako krono. Vzel sem slanino, da se oškodujem. Sicer sem se pa naučil kralji pri gospodarju, kateri je bil udeležen pri velikih tatvinah ovs«, je povedal fant, ko so izsledili mladeža »šparovca«.

Ij Ogrski zločinec pobegnil v Ljubljano. Na glavnem kolodvoru je ustavila Jržavna varnostna straža 13. t. m. Ivana Seperja iz Pirkfelda na Ogrskem, ker se je pripeljal brez voznega listka iz Celja v Ljubljano. Pripovedoval je: »Ušel sem brez denarja s puste Peterhaza na Ogrskem pri Gyoru. Moja nevesta Julijana Horvath mi ni bila zvesta; na njenega zapeljivca Josipa Koniczarja sem, ko sem prišel z lova, streljal in ga, če ne motim, zadel v nogo. Tak, kakor sem bil, sem zbežal s puste. Deloma peš, deloma z železnico sem se prišel v Ljubljano. Če je še Kanizar živ ali mrtev, ne vem. Horvatha so v Ljubljani zaprli.

Najnovejša poročila.

Telefonska zveza z Belim gradom je tudi danes pokvarjena, zato so izostala najnovejša poročila iz Belega grada.

VPRAŠANJE ZAPADNE OGRSKE.

LDU Dunaj, 14. februarja. (DunkU) Mažarski izredni poslanik in pooblaščen minister dr. Gustav Gratz je danes na Dunaju izročil državnemu kanclerju dr. Rennerju noto, ki pooblašča poslanika v imenu mažarske vlade, da stavi avstrijski vladi oficilen predlog, naj se vprašanje bodoče državne pripadnosti pasa Zapadne Ogrske, ki se v smislu mirovne pogodbe, sklenjene v Saint Germainu in pogojev mirovne pogodbe z Mažarsko odstopa Avstriji, reši na podlagi medsebojnega prijateljskega sporazuma. Mažarska vlada je pripravljena odreči se uveljavljenju onih zgodovinskih pravic, ki so ogrski državi na tem ozemlju dale več kot tisočletno preteklost. Pripravljena je nadalje, prepustiti rešitev vprašanja bodoče pripadnosti tega ozemlja avstrijski republiki ali Mažarski prebivalstvu tega pasa ter se s tem strinja, da se kolikor-mogoče zajame omogočenje svobodnega izražanja volje prebivalcev teh pokrajin, prosto vsakega zunanjo pritiska. Mažarska vlada se obvezuje, da bo izid ljudskega glasovanja — predpostavivši, da avstrijska vlada poda enako izjavo — smatrala zase za obvezen. Mažarska je nadalje pripravljena, dovoliti nemškim prebivalcem Zapadne Ogrske obširno avtonomijo, da morejo sami upravljati svoje zadeve. Mažarska vlada trdno upa, da

avstrijska vlada, ki se je v Saint Germainu tako odločno zavzemala za to, da se vprašanje pripadnosti ozemelj rešavajo le s privoljenjem prebivalcev, ki prebivajo v teh pokrajinah, in ne samo potom aneksijski, ne bo nenaklonjena temu predlogu mažarske vlade.

KRIZA V ŠPANSKI VLADI.

LDU Madrid, 14. februarja. (DunkU) — »Agence Havas« Vsed ostavke delovnega ministra Gimena je ves kabinet odstopil. Kralj Alfonz pa je ministrstvu izrazil svoje zaupanje, vsled česar ostane vlada Allende Salazarja. Ministrski predsednik prevzame listnico delovnega ministrstva.

Prosveta.

pr Kristalni grad. Letošnjo sezono smo doživeli že tretjo slovensko noviteto v dramskem gledališču. Vendar nismo razen v enem slučaju doživeli ničesar novega in težko, da smo doživeli v naši dramatik nov korak naprej. Tudi A. Funtkovo igro, katere premijera se je vršila sinoči, ne moremo šteti med uspehe slovenske drame; še pri Funtku samem nismo opazili napredovanja. Vsebinska igra je ob kratkem sledeča: Tovarnar in trgovec Nemanja je dogradil novo poslopje s pomočjo svojega starega prijatelja in blagajnika Proja, katerega hči naj bo nevesta mladega tovarnarjevega sina Marka, bodočega gospodarja imovine Nemanjev. Nemanja mora plačati graditelju tovarne še zadnji obrok 30.000 kron do naslednjega dne opoldne; ta denar mu prinese kot vrnjeni dolg slučajno ravno istega dne agent neke tvrdke. Tovarnarjevo veselje je popolno; naslednji dan je rojstni dan Projeve hčerke Nede, zato povabi Nemanja njo in očeta k sebi na kosilo. Tovarnarjev sin Marko je bil zaigral nedavno v neki družbi v glavnem mestu 10.000 kron, katere je moral na častno besedo plačati takoj. Ker ni imel denarja, je podpisal menico na očetovo firmo. Od tedaj naprej se je trudil v laboratoriju noč in dan, da bi si prislužil in prihranil toliko denarja, da bi rešil menico. Izumil je nov preparat, ki ga je poslal na poizkus v tujino. Zaman! Prišel je dan, ko bi moral plačati menico, a je imel samo 3000 K denarja. V ti stiski se je zatekel k staremu, dobremu prijatelju Proju. Ta mu je ponudil 2000 K svojih prihrankov, a to ni bilo dovolj. Marko je zagledal kopico tisočakov na mizi, ki so bili namenjeni za poravnavo zadnjega obroka za graditelja tovarne in je zahteval 5000 K od tega denarja. Blagajnik se temu ni udel in šele, ko je Marko obljubil, da mu prinese takoj drugi dan opoldne posojenih 5000 K, ki jih bo prejel, da zastavi dragoceni nakit, ki ga ima po svoji materi in ki je namenjen za Nedo, se je Proj odločil za ponudbo. Marko je na ta način rešil menico, toda obliubljenih pet tisočakov mu drugi dan opoldne ni prinesel, zakaj dragocenega nakita ni bilo nikjer. Prelahko je uganiti, da je nakit vzel oče, ki ga je daroval Nedi v navzočnosti svojega sina in blagajnika. V tem pozvonil telefon, graditelj vpraša po denarju; nastane konflikt med tovarnarjem in njegovim blagajnikom, ki prizna, da je denar vzel on in ga nekemu posodil — komu, tega ni hotel povedati, dokler ni Marko sam priznal vsega. To je hudo zadelo trdega, na denar navezanega očeta; neizprosno se v svojem trgovskem ponosu, sinu ne preostaja drugega, kot da gre po svetu. Tudi blagajnik hoče zapustiti hišo, v kateri je delal 22 let. Nemanja ga pregovori, da ostane. Hči povprašuje začudena po vzorih čudnega vedenja vseh; Marko se poslavlja, oče se ne omeča. Vsakdo pričakuje, da bo šel sin po svetu iskati si nove sreče. Toda v tem hipu dospe brzjavka, ki naznanja rešilno novico, da je Markov preparat z uspehom preiskusen in sprejet in se mu obljublja zanj ogromno vsoto. Razpoloženje v družini se v tem hipu spremeni, oče hiti za sinom, ki hoče v svojem ponosu zapustiti hišo in ga pripelje v naročje Nede. Kristalni grad novega podjetja in družinske sreče, ki se je majal, se končno ni razrušil. To je vsebinska igra. Igra ima vse premalo one notranje sile, ki bi zgrabila človeka in vlekla za seboj. Dejanje — kar ga je — stoji kot izrezljano pred nami in ne dela vtisa živega organizma, ki diha, živi in raste pred očmi gledalcev. To moramo zahtevati od vsake igre v prvi vrsti, brez ozira na to, če je drama zgrajena natančno po pravih dramatičnih tehnikah ali ne. Če se spustimo v posameznosti, se nam zde nekateri dialogi odločno predolgi in pregostobesedni, ki so dejanju, ki ga je v igri vse premalo, samo v balast. To, kar govorita sluga in Proj v uvodnem prizoru in pozneje Proj in Nemanja, je v bistvu skoraj eno in isto. Sluga bleboče stvari, ki niso s poznejšim razvojem dejanja in s karakterizacijo raz v nobeni zvezi. Tudi je taka vrsta vpeljave zelo ponesrečena, ker napravi že takoj s početka delujoče osebe neinteresantne. Milje in značaje oseb bi morali spoznati iz njih dejanja. Istotako so tudi predolgi razgovori med osebami

v drugem dejanju in odločno predolg je razgovor med Nemanjo in Projem v tretjem dejanju. Dramatičnih momentov ima drama malo in tudi ti niso krepki, ker slojijo, bodisi na pomanjkljivi motivaciji, ali pa leži pogrešek že v fabuli sami. V prvem dejanju čakamo predolgo, da začne dejanje. Moderna drama očrta milje in osebe samo s par krepkimi potezami in že smo v dejanju. V tretjem dejanju čakamo pravega dejanja igre skoraj do dve tretjini akta. Prepričati bi se dalo, kdo je glavna oseba v drami, nad kom leži tragična krivda (nad očetom in sinom!), tudi idejna nasprotja so premalo jasno orisana, komaj dotaknjena. Čudežna naključja, da pride tuj agent ravno o pravem času in plača ravno 30.000 kron dolga, katero vsoto rabi Nemanja, da plača zadnji obrok stavbeniku, in da ravno isti drugi dan poteče menica, ki mora biti plačana ta vsota in da je zopet na ravno isti dan Nedin rojstni dan in da ravno tedaj vzame Nemanja nakit, ki je pravzaprav že last njegovega sina in ga daruje bodoči snabi, in zopet, da pride rešilna brzjavka ravno isti hip, ko stoji sin s kovčkom v roki sredi sobe, da gre v tujino — ta čudežna naključja so nekoliko pregosto natrpana, nenaravna, hiba fabule same. Še nekoliko težje je govoriti o posameznih osebah, značajih kot takih. Nemanja se mi v svoji neizprososti ne zdi konsekventen; v posameznih hipih se pokaže v popolnoma drugi luči. Zanj nesimpatičen in premalo krepko motiviran je slučaj, ko leti nazadnje za sinom in ga privede nazaj. Ali ga je omečil pogled na denar? Pisatelj je pač hotel povedati, da je spoznal v sinu pravo vrednost, ki je daleč odtehtala njegovo hipno lahkomišelnost. Tega nismo jasno videli pred seboj. Njegovo vedenje proti blagajniku je v hipih jeze tako, kot bi imel otroka ali dojenca pred seboj; dasi ima blagajnik precej te poteze v svojem značaju, vendar nam se zde oni stavki premalo naravni, neresnični, da ne naštevam posameznih mest. Dejal bi, da sta najbolje orisana Proj in Marko, dasi je Marko precej medel in ne opazimo dovolj razvoja v njem; tudi ne vzbudi onega gorkkega sočutja v nas, ki bi ga moral vzbuditi. Proj je značajan uradnik, ki je osivel v svoji službi; nič velikega se ne zgodi v njem, ali vsaj dosleden je; po nekaterih dogodkih, ki so pretresli njegov mir, je tak na koncu, kot je bil v začetku. Značaj Nede je tak, da niti Šaričeva ni mogla ustvariti kaj prida iz nje; premalo pristnega življenja je v nji. O slugi sem že rekel, da bi moral igrati manjšo vlogo. Morda sem prezrl marsikaj važnega, v potankosti se itak ne morem spuščati. Glede jezika moram omeniti, da škoduje dramatičnemu jeziku, če se pisatelj spušta v liriko in piše besede in primere, ki niso v tesni zvezi z dejanjem.

Tudi naslov se mi ne zdi dober. Naj bi bil simboličen, toda vsebovati bi moral v sebi žarišče drame, biti značilen za vse dejanje. G. pisatelj je skušal operirati z malo osebami na enem in istem prostoru in v kratki dobi 24 ur. To je vsekakor dobra ideja, ki se pa more posrečiti le izrednim dramatičnim talentom, posebno kar se tiče malega števila oseb; čas in prostor sta itak odvisna od fabule v drami. Najlepši prizor v drami se mi je zdel oni, ko Neda ne odprve Marku svoje ljubezni, kljub temu, da visi nad njim skrivnost nekega groznega dejanja, in se ga še bolj oklene. Pisatelju moramo priznati voljo do stvarjanja; tudi so posamezna mesta sama na sebi lepa in dobro zamišljena.

O tem, kako so igrali, je težje govoriti. Mislim, da je bila igra vestno nastudirana in dostojno igrana, da ne izvezem nobene osebe, razen na par mestih, ki jih je bilo vsled nenaravnih potez v drami težko ali sploh nemogoče izraziti. Stojim na stališču, da igralec v slabi vlogi pač lahko pokaže, da je sicer dober igralec, a da ne more podati človeka, ker mu ga ne predpisuje igra. To se je opazilo tu pa tam precej močno. Šaričeva sem že omenil, da ni mogla ustvariti kaj posebnega, dasi je izvršila poverjeno ji nalogo. Tudi Gabričiču, ki je sicer zelo dobro igral, se je poznalo to; morda je bil tudi premladosten, pretemperamenten. Pregarica sem bil vesel; njegova vloga je bila v ti igri, razen par naglih skokov, ki tiče v drami, še najbolj hvaležna in dovršila jo je dobro, najboljše je bil proti koncu, le visoki glas pri razburljivih hipih se zdi tu pa tam prenenaraven. Martinčević je igral dobro; boljše kot v kateri drugi igri zadnje čase (pri dušni boleti naj bi se ne grabil za lase prepogosto). Danilo je bil tak kot vedno.

France Bevč.

pr »Bratec in sestrice« na Ljudskem odru. Danes popoldne se bo vršila na Ljudskem odru predstava lepe mladinske zimske pravljice v petih slikah s petjem in godbo. Igra se začne točno ob 3. uri popoldne in bo obsegala zanimive bajne prizore, v pravo veselje otrokom. Pripeljite k ti predstavi svoje otroke!

Cerkveni vestnik.

e Nočni častilci presv. R. T. bodo izredno molili presv. Rešnje Telo pon. di med pustnim ponedelikom in torkom. Mo-

Kla se bo 30. ura: Spravne molitve. Uljudno vabimo vse brez razlike, da se tega nočnega češčenja v obilnem številu udeležite.

c Čemu post? Propoved danes popoldne ob 5. uri v jezuitski kapeli.

Dijaški vestnik.

d »Timon«. Šentviška SO v zavodu sv. Stanislava vprizori danes ob 4. popoldne igro »Timon« (Dobrota je sirota), nakar opozarjamo vse prijatelje dijaštva. Vstopnice se dobivajo v pisarni v zavodu. Med odmori svira domači orkester.

d »Zora«. O štev. 1., 2. in 3. »Zora«, ki so izšle pred kratkim, prinaša med drugimi listi splitski »Jadran« z dne 4. februarja pod naslovom »Omladinska književnost« pohvalno oceno. »Zora« je letos povsem pomoljena in nanovo orientirana, zato jo vsem tembolj priporočamo. 4. številka izide v kratkem. »Zora« se naroča pri upravi »Zore« v Ljubljani, Jugoslov. tiskarna in stane letno 20 K, za dijake samo 10 kron.

d »Luč« vsled tipografske stavke v Zagrebu ne more izhajati. Takoj, ko preneha pasivna resistenca stavcev, izide vse prav točno. Toliko v vrednost naročnikom.

Orlovski vestnik.

Vaditeljski zbor O. Z. ima nudi in važen sestanek danes v nedeljo, 15. t. m. ob 10. uri dop. v Jugosl. tisk., III. nadstr. Pridite vsi br. vaditelji. — I. Kermavner.

Telovadni čevlji. Gospodarski odsek O. Z. ima večje število telovadnih čevljev v zalogi in sicer št. 36 do 43. Par čevljev stane 60 K, poština posebej. Čevlji so na vrhu iz blaga, spodaj pa iz pravega usnja. Naročite takoj!

Turistika in šport.

Slovenska Koroška. Generalni komisarjat za tujski promet in turizmo (Tourist Office, Ljubljana, Dunajska cesta št. 18) namerava izdati za letošnjo sezono

obširen ilustriran vodnik po Koroški Sloveniji, katerega tako zelo primanjkuje. Vsa društva, javne korporacije, rodoljubi in predvsem fotografi — amaterji se najvjudneje naprošajo, da blagovolijo prepuštili goroznačenemu uradu negativne, kliseje, skice itd., da bo vsebina in lice vodnika tem popolnejše in ličnejše. Izposojeni material se bo po uporabi vrnil.

Gospodarsko.

Nova centrala za izvoz živil.

Belgraski »Trgovinski Glasnik« je prejel o nameravanem monopoliziranju živežnega izvoza od dobro poučene strani naslednje obvestilo:

»Vlada namerava (končno veljavni) sklep še ni storjen) osnovati ustanovo, katere namen bi bil: 1. na domačih trgih kupovati hrano; 2. v inozemstvo izvažati vse vrste žita, žitne proizvode, fižol, grah, sočivo, bob, živino in mast. Projektirana ustanova bo izjemoma mogla izvažati tudi druge življenjske potrebščine, ki niso spredaj našteje, a to samo v toliko, v kolikor bi se naša država drugi zavezala, da ji more dati še kako drugo živilo.

Ta ustanova bi imela izključno pravico za izvoz t. j. edino le ona bi smela izvažati našteje življenjske potrebščine, dočim bi za notranji promet mogla prodajati kupljeni živež samo državnim oblastem. Tako bi notranja trgovina s temi proizvodi bila svobodna, zunanja pa monopol te ustanove.

Ustanova je zamišljena kakor velika »Osrednja zadruga« za preskrbo, uvoz in izvoz, a njeni člani bi bili: 1. domače in vozne tvrdke in zavodi, ki se pečajo na veliko z izvozom naštetih predmetov; 2. zveze kmetijskih zadrug in 3. organizacije in kooperative, ki se pečajo s preskrbo ljudstva ali svojih članov.

Poslovanje te ustanove bi se organiziralo na trgovskem temelju in bi bilo pod nadzorstvom ministra za prehrano in obnovo, ki bi imel svoje zastopnike v upravnem in nadzorovalnem odboru; nje-

mu bi se morali predlagati v odobrenje vsi sklepi in rešitve upravnega odbora.

Največji del dobička, ki bi ga imela zadruga, naj bi pripadel državi; zadruga bi dobila dividendo na vložene deleže in majhen del dobička, do 20 odstotkov, eventualno v obliki superdividende.

Trajanje zadruge se ne bi določilo. Likvidacijo naj bi odredilo ministrstvo za prehrano v trenutku, ko ne bodo več veljali razlogi, ki so bili za predložitev tega načrta merodajni.

Načrt je izšel iz ministrstva za prehrano. Pri tem so ga vodili trije razlogi: 1. da se zagotovi prehrana ljudstva v celi državi; 2. da se na domačem trgu vržejo cene; 3. da se naš preostanek ne prodaja v inozemstvo za slepo ceno.

Prvi in drugi namen se bo po mnenju navedenega ministrstva dosegel s tem, da se bo na trgu javil en sam veliki kupec in da višja ustanova ne bo konkurirala drugim kupcem. Imeječ dalje v svojih rokah tudi izvoz živil, bo moglo ministrstvo ta izvoz uravnati tako, da se bo iz dežele izvozilo v resnici samo toliko, kolikor nam preko domače potrebstine preostaja.

Tretji namen misli ministrstvo doseči tako, da bodo izvoz izvrševali v resnici samo strokovnjaški ljudje, ki najbolje poznajo blago, ki ga izvažajo, kakor tudi trge, kjer ga morejo najbolje plasirati.

Na znižanje cen življenjskih potrebščin se misli delati tudi na ta način, da se bo po pravilu dovoljeval samo izvoz državi in sivejših kvaliteta posameznih potrebščin in da se bo največji del dobička, ki se bo dosegel, uporabil za prodajo potrebščin siromašnejim slojem ljudstva po znižani ceni.

Naravno je, da bi z osnutjem te ustanove morala likvidirati svoje delo tudi centralna uprava za trgovinski promet z inozemstvom. Ministrstvo za prehrano stoji na tem stališču.

Čim se ustroji nova ustanova — a dotlej bomo valutarno že popolnoma ločeni od ozemlja bivše avstroogradske monarhije, v katerem veljajo krone — se bo moral naš izvoz plačevati z našo moneto, ker

se bo dala samo na ta način hitro doseči vrednost naše valute.

g Omejitve tovornega prometa. Obratno ravnateljstvo južne železnice objavlja: 1. Vsled naredbe jugoslovanske železniške uprave se radi ocarinjanja smejo sprejemati za Jugoslavijo določene pošiljke brez izjeme v prevoz le takrat, ako doda odposiljatelj v vsakem posameznem slučaju tovrstnemu listu originalni račun o vrednosti odposlane robe kot carinsko listino z določbo, da bodi le-ta glavni carinski dokument pri ocarinjanju v Jugoslaviji. Priložene fakture morajo biti trdno pritrjene na tovrstni list in naj se izrecno pripomni tako v tovrstnem listu kakor tudi v odpremnici, da je priložen originalni račun o vrednosti robe. Fakture ostanejo pri tovrstnem listu do namembne postaje, ter se izroče potem z drugimi spremnimi listinami vred prejemniku. Originalna faktura izostane lahko pri transportih soli, kateri so določeni za jugoslovansko monopolno upravo ali pa za javne oblasti (občino, deželno upravo itd.); v tem slučaju mora pa navesti odposiljatelj v tovrstnem listu vrednost pošiljke. Ta odredba velja seveda le za pošiljke, ki se na novo sprejmejo, dočim ne zadeva že sprejetega in na poti se nahajajočega blaga. 2. Ravnateljstvo drž. žel. v Benetkah odreja, da se od 11. februarja do nadaljnjega ukine sprejemanje tovora v vozovnih nakladah za Cantiero ravale, namembna postaja Monfalcone in Renchi inferie.

Aprovizacija.

a Aprovizacija. V ponedeljek dne 16. t. m. od 9. ure dalje se bo prodajalo na prosti stojnici goveje meso. Cena 12 kron za kilogram.

a Splošna gospodarska zadruga za Slovenijo v Ljubljani deli v ponedeljek in torek svojim članom suho meso, cena 28 do 34 K.

Našel se je plet včeraj dopoldne na ljubljanskem trgu. Dobi se v Ljubljani, Opekarska cesta, Mala čolnarska ulica št. 9.

Muči Vas glavobol? Zobobol? Trganje v udi? Malo Fellerjevega pravega Elza-fluida in odpravljene so bolečine! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 27 K. Fellerjev Elza mentolni črtnik, en komad 3 K 50 vin.

Zelodec Vam ni v redu? Nekaj pravih Fellerjevih Elza-kroglic! Te so dobre! 6 škatlic 12 K. — Pravi balsam 12 steklenic 30 K. — Prava švedska tinktura 1 velika steklenica 12 K. — Omot in poština posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elza trg št. 134. Hrvaška.

Zobozdravnik
M. U. Dr. Janežič Zv.
se je nastanil na Bledu in ordinira od 9—12, 15—17.

Visokošolec išče stanovanje z ali brez hrane. Ponudbe v hotel "Union", soba št. 90. 637

Kirurg
Dr. Mirko Černič
primarij občne javne bolnice v Mariboru, bivši večletni operater na kirurški kliniki profesorja Hochenegga na Dunaju, ordinira od pol 3. do 4. ure (razen nedelj in praznikov)
v Mariboru, Magdalenski trg 9/1.

Naročajte „Slovenca“!

Potrta neizmerne žalosti naznanjam, da je naš ljubi, predobri in skrbni soprog, oče, stric in svak, gospod
Simon Smuk
tovarnar in posestnik
danes ob 8. uri zvečer, v 59. letu svoje starosti, nenadoma preminul.
Pogreb nepozabnega rajnika se vrši v nedeljo, dne 15. februarja ob 4. uri popoldan iz hiše žalosti na pokopališče v Križah.
Retnje, dne 12. februarja 1920.
Mirko, Franica, Šimenček, otroci. Franja Smuk-ova, soproga.

150 - 200 lisov kron posojila na tovarniško podjetje z novimi stroji se išče proti dobremu obrestovanju in popolni ev. dvakratni sigurnosti radi razširjenja podjetja. Pomožna soudeležba ni izključena. Ponudbe pod „Industrija“ na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. 569

Mesečna soba
za dva ali štiri gospode se išče takoj ali s 1. marcem. Ponudbe na upravo »Slovenca«.

Velika PISALNA MIZA se kupi! Ponudbe na Anončno ekspedico, o AL. MATELIČ, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Blagajničarka dobi STALNO SLUŽBO. Naslov v upravi pod št. 630.

400 zidnih opek se prodajo! Da matanova ulica 11/L. 631

Trgovski učenec
ki ima veselje do trgovine, se sprejme pri trdnici MARTIN PLUT, Grmočji, Belekranjsko.

PRODA SE
divan, šivalni stroj, omara, žimnice, štedilnik, kredenca
vse dobro ohranjeno. — Poizve se na Sv. Jakoba nabrežju št. 29, pritičje pri Velikonji. 632

Prodajo se
lepe hrastove tesane trske
kakor tudi = drva = in pa več
lepih senčnatih kostanjev.

Vpraša naj se pri FRANJO REPIČ, sodarski mojster, Ljubljana, Trnovo.

Posesivo: manjše s hišico, štalco, vrtno, do 6 km od kolodvora na Gorenjskem kupim. Parcele stavbene v Ljubljani se prodajo. Ponudbe pod „Allav“ na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

Cigaretni papir
sleden vrste: Golub, Club, Abadi, in Samum pripočna na debelo »URANUS-PAPIRNICA«, Ljubljana, Mestni trg 11. 418

Enodružinska hiša
vila ali malo industrijsko podjetje z vodno silo ob železnici se kupi. Ponudbe na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

Zahvala.
Za mnogobrojne in priske dokaze iskrenega sočutja ob boleznih in povodni smrti našega iskreno ljubljene, nepozabnega soproga, očeta, starega očeta, brata in tasta gospoda
Simona Cvahte
šolskega ravnatelja

izrekamo vsem najprišernjšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo: prečastiti duhovščini v obče, domačemu gospodu župniku za tolažilne besede, prečastitemu gospodu župniku Ksaverju Meško pa, da je s svojo prisotnostjo počastil pokojnika; velečenjenemu učitelstvu, katero je od blizu in daleč s svojo mnogoštevilno udeležbo in s pretresljivimi žalostinkami pokojnika spremljalo k večnemu počitku, kakor gg. nadučiteljema Karlu Mavrič in Ivanu Tomažič za v srce segajoča nagrobna govora, gospodu Zmazu, kateri se je z najiskrenejšim besedami in v imenu nekdanjih učencev ter Kmetijske podružnice spomnjal pokojnika; velečenjenemu častniškemu zboru V. žand. brigade, kakor tudi vsem darovalcem prekrasnih vencev, domačim gđ. učiteljicam in malonedeljskim dekletom za omenjanje jame, kakor vsem Malonedeljskim, kateri so z najobilnejšo vdeležbo posebno lepo počastili pokojnika.
Mala Nedelja, 11. II. 1920.
Rodbina Cvahte.

Stavbeno inženirsko podjetje in tehniška pisarna
inženir dr. Miroslav Kasal
oblastveno poverjen stavbeni inženir Ljubljana, Hilsnerjeva ulica št. 7.
Specijalno stavbeno podjetje za betonske, železobetonske in vodne zgradbe. Izrada vodnih sil.
Prevzema v izvršitev vse stavbeno inženirske stroke in izvršitev vseh tozadevnih načrtov.
Zastopstvo strank v tehniških zadevah. Nasveti itd. 370

Vreče
vsake vrste in v vsaki množini kupuje vedno ter plačuje najbolje trg. firma J. Kušan, Kranj, Gorenjsko.

Železni voziček pripraven za agregat in železno slojalo za stabilni motor ter 3 glave šivalnih strojev proda J. GOREC, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 14.

Išče se za mestno pristanišče:
1 podkovski kovač,
1 kolar,
1 mizar ter nekaj
konjskih hlapcev
Hrana in stanovanje v hiši. Poizve se: Cesta na Kodelevo 8, (nasproti prisilne delavnice).

Proda se
vodna turbina
(sistem Girard)
s stoječo osjo, zobčastim kolesom in ročnim regulatorjem, ter posebnim skoro popolnoma nerabljenim pritisknim regulatorjem (sistem Rüsck & Ganahl) v svrhu izjednačenja tur.
Kolo turbine meri 1500 mm. Turbina je delana za vodni padec 25—3 m in vodno količino 150—250 m³. Ista proizvaja 60—70 Ps. Teža turbine incl. regulator in okvir znaša 7500 kg. 568
Ogleda se lahko na licu mesta v usnjarni
Carl Pollak, Kranj.

Hiša
s trgovino blizu železnice na prometnem kraju v Sloveniji se kupi. (Plača se v zdravi valuti v dolarjih.) Posredovalci dobijo premijo. Cenj. ponudbe pod „Dolarji“ na upravo „Slovenca“.
Milan V. Koračević,
trgovec v Stolacu v Hercegovini ima na prodaj okrog 100 hektolitrov glaso vitnega stolačkega

črnega vina.
Komur treba vina, naj se obrne na imenovanega. 590

Eterično jelkino olje rekt. in
Jelkin-ekstrakt — priporočam lekarnam, drogerijam, zdraviliščam itd.
Malinov sok (succus) prozorno čist, na drobno in debelo onjm, ki razpolagajo z sladkorjem.
Sadne esence in kompozicije za izdelavo pokalic so vedno razpoložljive za sodavičarje. 600
Potnik Srečko,
Ljubljana, Slomškova ulica 27.

Prispevajte za sklad S. L. S.